

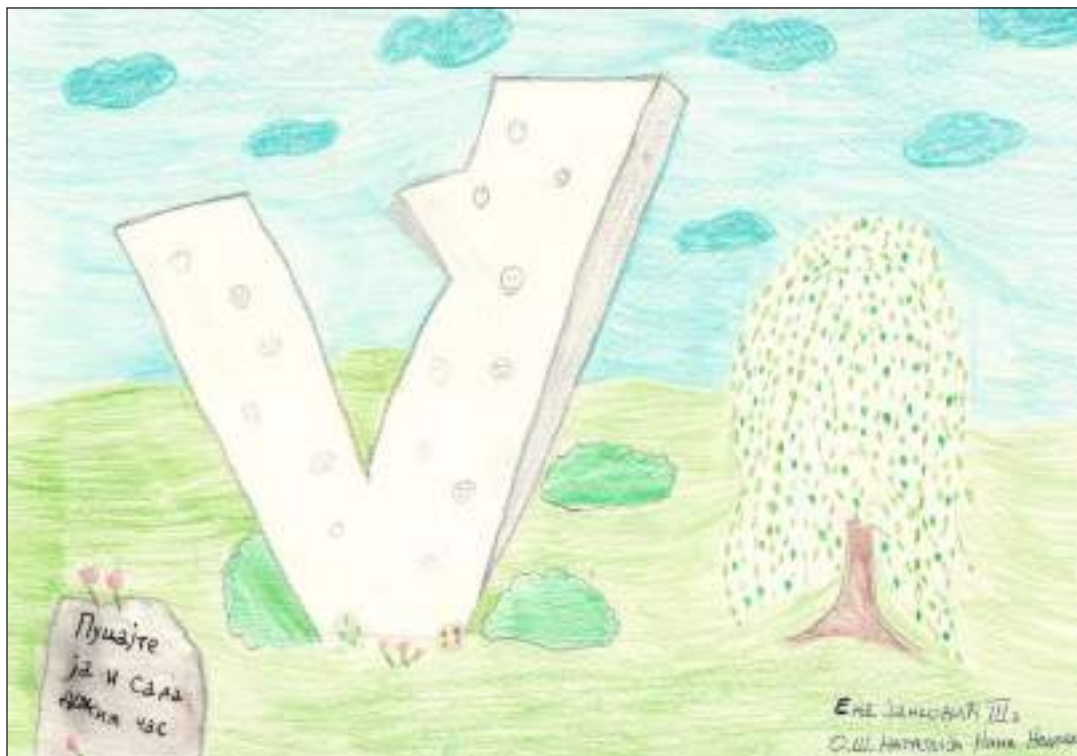
ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

2

2022/2023

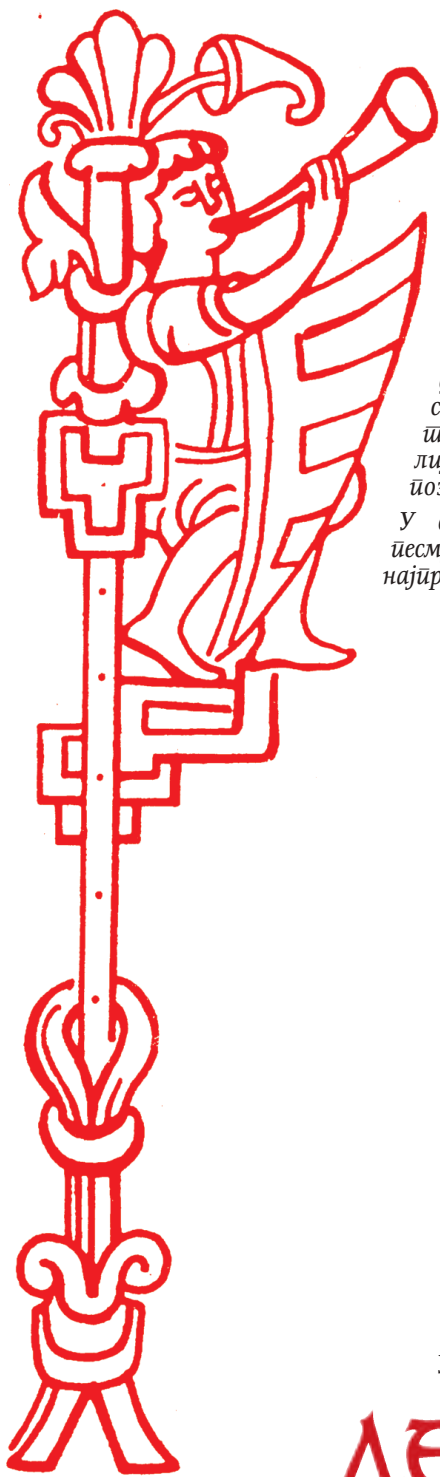

Ена Јанковић, III/3, ОШ „Наша лија Нана Недељковић”, Грошница

Невена Лекић, IV/1, ОШ „Светозар Марковић”

Дан примирја у Првом светском рату је државни празник у Републици Србији који се обележава 11. новембра. Овај датум подсећа на дан када су, 11. новембра 1918. године у железничком вагону у Комбијену, Силе Антанте потписале примирје са Немачком и тиме окончале Први или често код нас називан Велики рат. Овај празник се у нашој земљи прославља од 2012. године. Пре тога се обележавао на првим часовима у свим основним и средњим школама. Као главни мотив за амблем овог празника користи се цвет Напхалијине рамонде, утрожене врсте у Србији, у бошаници познати као феникс.

У сусрет овом празнику објављујемо патриотску песму нашег малог сарадника Стефана Кишића као најпримеренији здрав празнику и миру!

Домовина

Слушајте ме добро,
нешто ћу вам рећи!
Живети у нашем крају,
ту нема краја срећи!

Све је тако дивно,
права је идила,
да живиш негде друго
права би грешка била.

На све стране природа је страв,
ту језера, потока, шумских гора...
Фали нам само мало плавог мора.

Од наше Србије нема лепшег краја,
са цветних ливада,
чује се дечија граја.

И зато упамтите, веома је важно!
Бринимо о нашем крају,
чувајмо га искрено и снажно...

Стефан Кишић, III/3

ОШ „Мома Станојловић”

Учишљица: Зорица Блајојевић Јеленковић

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

Година LIII • Нова серија

Број 2 • Октобар 2022. Крагујевац

Сећања

У издању Новинске, радио-информативне и издавачке организације „Светлост” 1984. године у библиотеци „Сазвежђе Дечјих искри” објављена је књига Десанке Максимовић „Учењак и говедар”. Занимљиво је, а што је тада била иракса, да је књига илустрирана ликовним радовима ученика од првог до осмог разреда основних школа из југословенских држава Југославије, сарадника часописа „Дечје искре”.

Објављујемо одломак из приче „Мрави пијанице”, који је штампан у броју 5-6 (јануар-фебруар) часописа „Дечје искре” за школску 1984/85. годину. Подсећајући тиме да је наша познатија песникиња писала и прозу. Објавила је око педесет књига поезије, песама и прозе за децу и омладину, приповедачке, романсијерске и аутобиографске прозе.

Чуви за стрељање ђака у Крајујевцу 21. октобра 1941. године, песникиња је написала једну од својих најпознатијих песама „Крвава бајка”, објављену тек после Другог светског рата.

Ваља подсетићи да се за око четвори месеца навршава тридесет година од смрти Десанке Максимовић. Умрла је 11. фебруара 1993. године у 94. години живота.

Мрави пијанице (одломак)

Цвеће има ђаволски добар слух, те је чим су мрави ушли у Ливаду чуло њихове кораке кроз траву и зацело једно другом јављало неким својим нама непознатим језиком да долазе мрави пијанице и да се треба затворити како се не би увукли у коморице где се чува нектар. Највише слуха су имале биљке телефонисткиње. Оне су неким цветним Морзеовим знацима могле да опште са другим биљем и много су помогле да се цела Ливада обавести о опасности. Учењаку је с једне стране било криво што му слух није добар као у биља, што је оно могло мравље кораке да чује, а он није; али се радовао што је биље и слухом обдарено, што има још једну људску особину. „Шта Верди, шта Шостакович, шта Моцарт – мислио је победоносно – Ово се зове слух. Штета што биље не може да пева и да свира”.

Ливада се међутим сва усталасала као да ју је покренуо повета-рац. Цветови су нагињали један другом главице, грлили се, како би удружено лакше одбили жедне насртљивце. Око неких стабаоца учењак је спазио целе огрозде мрва, али оне у трави није могао видети а камоли им чути кораке и знати у ком правцу се крећу.

Ово опсадно стање, како га је назвао, трајало је прилично дуго. Затворених уста и носа цветови су једва дисали. Вероватно су мислили да је боље бити и покрادن, него се угушити.

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

Госи Дечјих искри

Уметничка манифестација Велики школски час, као форма уметничкој обликовања и нејовања усвојене на стирељане трађане у крајујевачким Шумарицама 21. октобра 1941. неирекидно се изводи од 1957. године. Данашњи музичко-сценски облик, који подразумева оријинална књижевна и музичка дела писана специјално за ову намену, Велики школски час појирима већ 1971. године.

Прво такво дело је поема Душана Раговића „Црни дан”, која је прошле године, поводом педесете годишњице поново изведена. Душан Раговић је објавио пошово тридесет књића намењених деци, био је главни уредник „Пионирских новина“, Програма за децу Радио и Телевизије Београд, уредник „Полетарца”.

Поводом Октобарских свечаности објављујемо крашак одломак из његове поеме „Црни дан”.

Црни дан

(одломак)

Људи!

Ко има уши нека слуша,
ко има очи нека гледа,
ко има срце нека памти!
Пре тридесет година,
на овом страшном месту
прекинут је један школски час.
Уместо школског звона
прекинули су га рафали.
Непријатељи човека
и непријатељи живота
пуцали су у лепе главе и млада срца,
и то је било последње
што су ови несрећни ђаци научили.

Људи!

Они су пали,
тог октобра, пре тридесет година.
Своју страшну и последњу науку
оставили су нама.
Да је добро научимо и никад не заборавимо.
И ми настављамо њихов час,
тамо где су они стали и пали.
Велики школски час
невиних крајујевачких жртава се наставља.
Слушајте и памтите!

Ако вас живот у тешком часу прозове
да знате тачан одговор!

Трифун Мијашовић, III/4
ОШ „Светозар Марковић”

Страхина Стојадиновић, III/4
ОШ „Светозар Марковић”

Крајујевачки октобар

Сйомен парк „Крајујевачки октобар“ сваке године расписује конкурс за литерарне и ликовне радове посвећене сећању на злочин у Крајујевцу 21. октобра 1941. године са антифашистичком интонацијом под номиналним слоганом „Достига су светицу једне Шумарице“. Међуштим, сваке године се утврђује ужа тема, често ослоњена на текст који се изводи на Великом школском часу. Прошле године је тема била „Животи је нешто велико и лепо. Животи је највеће чудо“. На конкурс учествују ученици основних и средњих школа са читавој српској језичкој простора, а додељују се по три награде за нижи и виши основношколски узраст и за средњошколце. Награђени и радови који су ушли у најужи избор објављују се у зборнику „Достига су светицу једне Шумарице“. Из прошлогодишњег зборника објављујемо избор радова, чији аутори су тада ишли у назначени разред.

Живот је чудо највеће

Родиш се, растеш,
живиш и ствараш,
пред собом нова
врата отвараш.

Смејеш се, плачеш,
успеваш, грешиш,
час тебе теше,
час друге тешиш.

Судбину кунеш,
чежњи одолиш,
ал' живот, свеједно,
и такав волиш.

И знаш да нема
веће среће,
живот је
чудо највеће.

Мара Стјанишић, III/2
ОШ „Дубрава“, Књажевац
Учишљица: Данијела Јеленковић
Првонаграђени рад за узраст
од I до IV разреда

У њихову част

Шумарице много волим,
то је парк зелени,
јако пуно оне сада значе мени.

Некада су тамо страдали ђаци,
за ту тужну причу знају и прваци.

Деца су била у својој учионици,
а у следећем тренутку заспала на травици.

Сећање на њих веома је тужно.
То што су урадили немачки војници
страшно је и ружно.

Данас у њихову част
сви идемо на Велики школски час.
Заслужују поштовање од свих нас.

Ана Гребовић, II/2

ОШ „Свети Сава”

Менторка: Весна Карајавловић Блајојевић

*Раг који је ушао у ужи избор за узраст
од I до IV разреда*

Петар Перишић, II/3

ОШ „Светозар Марковић”

Учишћел: Данијела Стјанимијовић

Лазар Мирковић, III/4

ОШ „21. октобар”

Бојдан Милић, IV/3

ОШ „Најталија Нана Недељковић”

Грошница

Милица Перовић, II/2

ОШ „Најталија Нана Недељковић”

Грошница

Живјеће Шумарице

Шшшшшшшш... Молим вас за минут ћутања сада...
Застанемо мало, на овом мјесту, пуном бијелих рада...
Молим, да само мало ћутимо, да их се сјетимо,
И за тренутак мислима до њих одлетимо.

Знате, причао ми је тата,
Да је у јеку једног ужасног рата,
Овдје, на баш овим зеленим падинама Шумарица,
Убијена читава генерација дјечака и дјевојчица.

На овом мјесту покошена мецима,
Међу расутим биљежницама,
Заувијек је заспала и бакина млађа сестра Нада.
Њена плава коса се расула као зраци
на мјесту гдје су пали мали крагујевачки јунаци.

Каже тата да тамо гдје је лежала мала Нада,
Сваке године ниче прегршт бијелих рада.
Јер живот је једно велико чудо,
И увијек се све изнова рађа, чак и из највећег безнађа.
И створи се живот поново, као нешто лијепо и чудесно,
Да се љепотом свијету радује гласно.
Ал' ипак код моје баке, гдје год да је, кад види то бијело цвијеће
У њој се лавина сјећања и суза покреће.

И бака тада призива своју секу,
Осталу у Шумарицама, давно у прошлом вијеку,
И тада са бијелим цвјетовима прича
И говори да ниједно дијете као њена Нада,
Више никад не смије да страда.

И зато, ако видите неку баку
да прича са цвијећем у неком парку,
Не замјерите, можда то нечија друга сестра
Са својом сестром хоће да говори.
Јер су наше баке, сјећања на њих последњи чувари.

И зато, молим за минут ћутања сада
На овом мјесту пуном бијелих рада...
Само мало да ћутимо,
Да их се сјетимо,
И за тренутак мислима до њих одлетимо.

До њих,
Овог народа најплеменитијих изданака
Крагујевачких малих, великих јунака.
И знамо да живјеће вјечно њихова младост,
Кроз нас, наше пјесме, наше сјећање и приче,
Јер живот је велико чудо, и после најмрачније ноћи
увијек нова зора ниче.

*Ема Перацић, VII разред
ОШ „Милорад Муса Бурзан”, Подгорица, Црна Гора
Менторка: Милка Хајдуковић
Првонаграђени рад за узраст од V до VIII разреда*

*Ирена Зозинија, V/1
ОШ „Мирко Јовановић”*

Највећа тајна

Живот је љубав, нада и сан,
Живот је пријатељ незнан.

Живот је један, али вредан,
Живот је нешто што ја не дам!

Живот је кратак, чаробан и леп,
Живот је брига за цео свет.

Живот је чудо, бајка и дар,
Живот је највећа тајна и има своју чар.

*Лазар Стоиљковић, VI/1
ОШ „Свети Сава”, Тојоница код Кнића
Менторка: Слађана Луковић
Рад који је ушао у ужи избор за узраст од V до VIII разреда*

*Анансијасија Јокић, III/3
ОШ „Милушин и
Драгиња Тодоровић”
Илићево*

Тести културе сећања

Поводом обележавања годишњице стрељања у крајујевачким Шумарицама истори-
чарка Кристина Јорџић Степановић осмислила је креативни шест подстицаја
на обнову сећања на овај злочин. Наиме, овим шестом се проверава познавање Сјомен-
парка „Крајујевачки окшобар” и његових сјоменика, и подстице на дубље промишљање
најмлађих на суштинску ову злочина. Бестицијално убијање деце, младих чистача обуће,
један је од најболнијих семената ове трагедије. Сећање на страдале Роме обележено је
сјомеником Кристални цвет, а музику за свечано откривање овог сјоменика написао
је познати српски композитор Војислав Воки Костић. Балада „Иду дани” постала је
након тога једна од најпопуларнијих песама као још један прилог култури памћења.
Верујемо да сте посећили ово сјомен обележје и да ћете лако нацртати групу половину
сјоменика, а ако нисте сигурни прошећите до њега и подсетите се како он изгледа,
али подсетите се и тих малих невиних страдалника. Када се приче о томе подсетите
неће вам, верујемо, бити тешко да одговорите и на питања на следећој страни, а ми
вам овде, уз податке о сјоменнику, дајемо и све врсте нацистичке дискриминације Рома.

Споменик Кристални цвет

Споменик Кристални цвет (аутор Небојша Деља, 1968. г.) посвећен је ма-
лим чистачима обуће, дечацима старим од 12 до 15 година, који су стреља-
ни са једном групом одраслих. Геометријски сведеним формама представља
тек расцветали пупољак цвета, пресечен на два дела. Белина чашице истиче
моралну чистоту дечака и њихову невиност, а црна, поред боје њиховог тена,
асоцира на смрт.

Нацртај групу половину сјоменника!

Увођењем антиромског законодавства и нацистичких уредби за време Другог светског рата за Роме су ступиле на снагу следеће забране:

- забрана поседовања личних докумената
- забрана похађања јавних школа
- забрана коришћења јавног превоза
- забрана лечења у јавним болницама
- отпуштање са послова који су припадали државној (јавној) служби

Милосављевић Животи (12) одузето је право на школовање те је током рата помагао породицу радећи као чистач обуће. Мајка је покушала да га сакрије, али није у томе успела. Живота је стрељан 21. октобра 1941. године.

1. Како замишљаш „џосао“ чистиача обуће?

---

2. Због чега се, по твом мишљењу, Живота одределио баш за овај „џосао“?

---

3. Како се Живота осећао у шренућку када је мајка покушала да га сакрије?

За која права ти данас сматраш да припадају групи основних људских права? Наведи нека од њих:

Боје јесени

Учишћељица Јелена Илић из Основне школе „Јован Појовић” својим ђацима из ширеће шри задала је да напишу мали састав о јесени под заједничким насловом „Вила јесени”. Њеним ђацима, нашим, од данас драгим сарадницима, који су јесен осетили на сопственој кожи, видели у кући и комшилуку, на улици, у бајини и шуми, наслов је био инспирисан и су свој доживљај овој често лепој годишњој доба ставили у свеску а ми га преносимо на странице „Дејих искри”.

Вила јесени

Једнога јесењег дана родила се беба. То је била вила јесени по имену Маја. Маја је на себи имала прелепу дугу хаљину. Хаљина је била украшена жутим, наранџастим, црвеним и браон лишћем. Маја је имала таленат да донесе јесен у људски крај. Баш тада је било време јесени. Све виле из целе Вилинске долине користиле су своје таленте. Маја је прскала биљке и лишће златним прахом и плодове је чинила зрелим. Краљица вила била је поносна на Мају и све остале виле сваки пут кад би јесен успешно стигла у људски крај.

Зато сваки пут када гледам кроз прозор мени се чини да видим златни прах и Мају.

Ленка Алексић

***

Јесен је једна прелепа девојка са хаљином од лишћа. Она има од лишћа хаљину жуте, наранџасте и браон боје. Она има косу од грожђа и шнале од кестена и лешника. У јесен полако опада лишће и мења боју, животиње сакупљају зимницу, а биљке вену. У јесен се појављују плодови, а то су: грожђе, крушке, бундеве, жиреви, јабуке...

Јесен је прелепо годишње доба. Чувајте природу.

Сара Васиљевић

***

Једнога дана дошла је јесен. Сви су спремали зимницу. Људи се топлије облаче и често пада киша.

Јесен је дошла као права вила обучена у жуто одело. Чаробним штапићем обојила је лишће у своје омиљене боје: жуту, црвену, наранџасту и браон. И тако је људима дала знак да могу да беру сазреле плодове грожђа, јабука, крушака и дуња.

Јесења вила је и даље ту са чаробни штапићем. Чека другарицу вилу Зиму да је испрати.

Ана Бубања

***

Био је то леп и ветровит дан. Био сам у кревету. Онда сам видео један лист, био је жуте боје. Схватио сам да је дошла јесен. Рекао сам мами да нас је јесен посетила. Изашао сам напоље и видео лепу даму, имала је хаљину од лишћа са жутом и црвеном бојом и косу од наранџастог лишћа. У једној руци носила је воће, а у другој поврће које је делила свима.

Драго ми је што сам упознао јесен.

Андреј Петровић

Ученици III/3, ОШ „Јован Појовић”, учишћељица: Јелена Илић

Темом јесени даривали су наше сиранице ђаци Основне школе „Милушин и Драгиња Тодоровић”, чије су радове послале учитељице Ивана Милошевић и Ивана Мићаковић.

Стижу плодови нови

Час киша пада, па се сунце смеје,
Јесен нас својим лепотама греје.

Сву децу на ужину зове,
Доноси плодове нове.

„Дођите децо, јесен има свега!”

Чари, игре,
Мирис јесењег џема,
Ајвара, воћа, зимнице
Што се у јесен спрема.

Мина Косићковић

Доба изненађења и радости

Када дође јесен, она нас посети,
Прави нам чаролију која нас забави.

Јесен је пуна изненађења и радости
Које нам доноси и односи.

Жуто лишће лежи на трави,
Са дрвећа обрано воће.

Питам се,
Зашто ветар хоће
Све да поквари.

Лазар Стојковић

Јесење радости

Када јесен своју руку пружи,
сви му се клањају.

А зелено лишће се клања,
Колико само јесење радости.

Птице лете у топлије крајеве,
А веверице купе орахе и лешнике,
Колико само јесење радости.

У јесен добијамо омиљено воће,
Љубичасте боје – а то је грожђе.

Грожђе је лепе боје, а јесен златне боје.

Јесен у мом сокаку је све ближе и ближе,
јесен нам стиже.
Јесен нам стиже, а ми се радујемо
све више и више.

Филиј Живковић, III/1

ОШ „Милушин и Драгиња Тодоровић”

Илићево – издвојено одељење

Учитељица: Ивана Мићаковић

Лана Мушавцић, IV/2

ОШ „Милушин и Драгиња Тодоровић”

Лука Појовић, II/1

ОШ „Радоје Домановић”

Чаробна природа

На летећем ћилиму налазе се ватрене боје. Јесен лагано слеће у мој сок-как. Позлатила је све у мом крају.

Чаробна природа пева заједно са децом која још мало краду зраке уморног Сунца и трче по сувом лишћу. Мајка природа није знала којим бојама да обоји свој прекрасни цртеж, зато је изабрала најлепше. Та јесен је права чаробница када се окрене ка деци са осмехом на лицу, деца се залече и очарано је гледају. Задивљена сам њеним умећем. Међутим, та прелепа девојка има и мањих мана. Упорне и хладне кише које дуго падају могу бити веома незгодне. Тмурно време и магловита јутра нас враћају у топли кревет који нас је једва испустио из свог наручја. У инат лошем времену и жељи за уживањем обувамо гумене чизме и скакућемо по плитким барицама. Веома често нам помази лице лист који падне са гране, мало заголица, али ме учини срећном. Када јесен каже да мора да оде, сва деца се растуже, али знају да ће она опет доћи.

Радујем се јесени, али када дође време зими, знам да морам рећи „Пооооо-здрав!”

Анђелија Мирковић

Пејзаж бакарне златне боје

Разнолике јесење боје украсиле су мој крај. Сваки део природе одише јесењим мирисима и нијансама. Сунчаним данима је дошао крај. Заменила су их хладна и свежа јутра. Природа је обукла нове боје и добила нови сјај.

Јесен се тихо ушетала у мој крај. У сваком кутку и кораку природе се осећа промена. Иако се много тога променило, јесен је ипак одисала посебним мирисима и бојама. Небо је тмурније, лишће попримило златне нијансе. Хо-дајући ливадом покривеном сувим и пуцкетавим лишћем, уживао сам у разноликости облика и боја. Поглед су ми привлачиле оголене гране на дрвећу, где су сад већ ретки листићи играли и спремали се да отпадну.

Јесен је свој траг оставила свуда око нас. Није топла и ведра као лето, али има сасвим друге боје и мирисе који су такође лепо и лепе природу. Јесен је насликала прелепе пејзаже и обојила их бакарним и златним бојама, утишала је све око себе, а појачала њене јесење мирисе.

Андреј Зорић

Ученици IV/4, ОШ „Милутићин и Драгиња Тодоровић”, учитељица: Ивана Милошевић

Насмејана јесен

Јесен полако стиже у наше крајеве.
Боји лишће у предивне, шарене боје.

Свакога дана када се пробудим
Кроз прозор собе видим,
Предивне листиће шарене,
И грану на којој он вене.

Највише волим мирис зимнице,
Лаган као крила птице.
Волим кестење браон боје,
Велике у јесење, радости моје.

Софија Срећеновић

*Тијана Гајић, IV/1
ОШ „Светозар Марковић”*

*Михајло Живковић, IV/1
ОШ „Светозар Марковић”*

*Николеџа Мајић, IV/1
ОШ „Светозар Марковић”*

*Алекса Ковачевић, II/2
ОШ „Нађалија Нана Недељковић”*

*Никола Гашић, IV/1
ОШ „Светозар Марковић”*

Манифестације

Фестивал дечјег књижевног стваралаштва Желим да будем дете

Крајем септембра у Позоришту за децу и младе у Крагујевцу, одржана је завршна манифестација 4. међународног фестивала дечјег књижевног стваралаштва „Желим да будем дете” у организацији Удружења „Где су књиге нема бриге”. Додели награда и богатом културно-уметничком програму присуствовао је велики број писаца за децу, деце и одраслих, из Србије и Црне Горе.

Имајући у виду да се ове године обележава стогодишњица рођења Душана Радовића, теме на које су ученици стварали наслањале су се управо на његова дела. Тако су ученици од I до IV разреда основних школа писали поезију на тему „Кад порастем”, док су ученици од V до VIII разреда имали могућност избора, па су могли да пишу или поезију на тему „На кога личим”, или прозу на тему „Прича о левој руци”.

Жири у саставу Виолета Јовић и Љиљана Андрић, писци за децу, имао је веома тежак задатак да међу 186 радова (који су били шифровани) изабере оне који су најбољи, или макар мало бољи од осталих.

На тему „Кад порастем” најмлађи учесници су се изразили стихом а награђени су: првим местом Лена Магдић, III разред, ОШ „Црњански” Јагодина, другопласирана је Маша Максимовић IV разред, ОШ „Доситеј Обрадовић” Крушевац, док је треће место припало Иви Младеновић, IV разред, ОШ „Љупче Шпанац” Бела Паланка.

На тему „На кога личим” (поезија) прво место освојила је Мирјана Новаков, VI разред, ОШ „Душан Радовић”, Ниш, друго место Инга Лаћарац, V разред, ОШ „Јован Јовановић Змај” Сремска Каменица, док је треће место припало Јулији Вучићевић, VI разред, ОШ „21.октобар” Крагујевац.

Они који се боље изражавају у прозном писању одговорили су на тему „Прича о левој руци”, првопласирани је Тодор Бутулија, VI разред ОШ „Илија Кишић” Зеленика, Црна Гора, другопласирани Михајло Радумило, V разред ОШ „Јован Јовановић Змај” Сремска Каменица, а трећепласирани Немања Маслак, VI разред ОШ „Станислав Сремчевић” Крагујевац.

Фестивал „Желим да будем дете” суфинансиран је средствима града Крагујевца у оквиру конкурса за суфинансирање пројеката у области културе за 2022. годину, а такође потпомогнут је од великог броја добротинитеља који су препознали његов значај за правилан развој деце и младих.

„Дечје искре” честитају награђенима, али и свим учесницима што су се охрабрили да пишу и пошаљу радове на литерарни фестивал и желимо да наставе у истом ритму, као и организаторима који су са пуно ентузијазма, воље и љубави радили на Фестивалу.

У следећем броју „Дечјих искри” објавићемо неке од награђених радова.

Трајом Нушићевих несташлука Моја хајдучка дружина

За време летњег распуста прочитала сам роман Бранислава Нушића „Хајдуци”. У роману је описана група дечака која се четвртком и недељом састаје на полеглом храстовом стаблу поред Дунава. Ту одлучују да побегну од куће и оду хајдуке.

Док сам читала, замишљала сам њихове ликове и догађаје у којима су учествовали. Када бих прочитала неко поглавље, спустила бих књигу и почела би моја машта...

Замишљала бих да и ја имам своју дружину. У њој би била деца из наше улице. Састајемо се најчешће у нашој улици, испред наших кућа где играмо тенис или неку игру са лоптом. Ту, на улици, се договарамо да оснујемо нашу дружину и пронађемо наше тајно место где ћемо се састајати. То место би било само наше, па за њега не би знали ни наши родитељи. Одабрали смо да то буде једна мала ливада у Кошутњаку, до које бисмо стизали шумским стазама на бициклима. Кошутњак је шумовито узвишење у близини наших кућа. У дружини би били: Димитрије Дрвени адвокат, Страхућа Филозоф, Нина Немица, Софија Опасница, Теодора Паметница и ја.

Димитрије Дрвени адвокат је ученик седмог разреда, висок је, мршав и носи наочаре. У свакој ситуацији воли да води главну реч. Страхућа Филозоф, Димитријев брат, иде у трећи разред. Он је буцмаст и низак дечак и воли све детаљно и опширно да објашњава. Нина Немица је мршава и ситна девојчица, са дугом тамном косом, и има једанаест година. Она не зна добро српски језик, јер живи у Немачкој али сваки распуст проводи код нас. Софија Опасница је моја сестра, иде у први разред. Она је висока и буцмаста, има дугу косу а из сваке ситуације се вешто и спретно извуче и никада није крива. Теодора Паметница је средњег раста за свој узраст и има дугу светло смеђу косу. Она увек све најбоље зна и у то жели да убеди друге.

Замишљавам леп летњи дан. Сунце сија, а на плавом небу нема ни једног облачка. Ми на својим бициклама а са нама су и наши љубимци пси: Блеки, Луна, Тими и Ели. Договарамо се који је најкраћи пут до наше ливаде. Возимо се стазама кроз шуму у којима је пријатна хладовина. Чује се цвркулт птица, а возња кроз шуму је била забавна и пријатна. Убрзо стижемо на нашу малу ливаду. Остављамо бицикле и седамо на траву прошарану разнобојним цветићима, а наши љубимци весело скачу и преврћу се по њој. Као и увек причамо сви у глас. Не можемо да се договоримо коју игру да изаберемо. Нашу галаму прекида звук мобилног телефона. Моје маштање је прекинуо глас моје мајке, која ме је позвала на ручак.

После мог маштања, дуго сам размишљала о томе и закључила да је некада деци било много лепше. Тада су деца по читав дан била напољу. Дружили су се и играли. Ми сада највише времена проводимо сами поред телевизора, компјутера или телефона. Када одемо негде после пола сата се чује звук мобилног телефона. То наши родитељи, бабе и деде проверавају где смо.

*Миа Марковић, VI/2
ОШ „Бура Јакшић”
Насћавница: Васиљка Микић*

Из Вукова рукава

Објављено је више издања српских народних приповедака које је прикупио Вук Стефановић Караџић. У *Новинама српским* Вук 1821, тачно пре два века, објављује своју прву збирку *Српске народне приповејке* са дванаест прича. Следећу збирку, практично антологијску, са 50 прича, у коју је уврстио шест из првог издања, објављује у Бечу 1853. године. Вук ни у овој није објавио све што је сакупио. Неке приче је објављивао у периодици, а неке су остале у његовој остављеници након смрти. Тако је 1870, шест година након смрти, објављена посмртно најбогвајнија збирка, у коју су ушле и такозване шаљиве приче. Објављујемо у изворном облику избор ујраво тих прича, које често имају и поучни карактер.

Мој је предњак

Био један човек па имао жену која је хтела свакад да је њена реч старија, а сиромас муж морао јој давати за право. Један пут кад су седели пред кућом, пролети онуда велико јато ждралова, а један ждрал пред свима измакао поздравом. Гледајући жена ждралове рече мужу:

- Види, човече, како онај ждрал напред лети, оно је баш мој!

- Није, жено – рекне човек – оно је предњак и старешина оних других ждралова, а ја сам твој старешина, дакле је мој предњак.

- Није твој него мој – одговори жена, и тако није твој него мој, они се посвађају, те најпослије жена рекне човеку:

- Човече, ако неће бити мој предњак, ја ћу умрети.

- Па умри – одговори јој човек – један пут нек је и моја старија.

Жена легне пак се начини да је умрла. Лежећи тако целу ноћ, кад буде у јутру, рекне јој муж:

- Устај, или ћу сад ићи да зовем жене да те окупају и наместе.

- А је ли мој предњак? – проговори она, а он јој одговори:

- Није.

А она рече:

- Кад није, нека ме купају.

Потом отиде муж и дозове жене, те је окупају и наместе. Онда човек као наричући око ње пришапће јој:

- Устај, или идем да те огласе.

- А је ли мој предњак? – запита га она.

А кад јој он опет одговори да није, она му рече:

- Кад није, нека ме гласе.

Кад већ дође време да се сахрањује, опет јој муж пришапће:

- Устај, сад е доћи поп и ђаци да те прате у гробље.

- А је ли мој предњак? – запита жена.

А кад јој он опет одговори да није, она рече:

- Кад није, нека ме прате.

У том дође поп и ђаци и свет се искупи, те је изнесу на авлију те свештеник чита последњу молитву, а човек као плачући над њом пришапће јој:

- Устај несрећницо! Зар не видиш да те хоће у раку да те носе?

- А је ли мој предњак? – упита она.

А кад јој он опет рече да није, она одговори:

- Е кад није, нека ме у раку носе.

По том однесу је у гробље, и кад је спусте у раку, свештеник по обичају баца на њу земље па оде први. Онда муж рекне свету:

- Идите, браћо, полагамо кући мојој, ето одмах и мене, само хоћу да је ја сам земљом покријем тако сам јој се заверио.

Онда свет ко оде ко не оде, а муж се спусти у раку, па викне жени кроз заклопац:

- Устај, проклетнице! Ето хоће земљом да те затрпају.

- А је ли мој предњак? – запита она опет, а кад јој муж одговори да није, она му рече:

- Кад није, човече, а ти иди кући, подај свету нека једе и пије за моју душу, а мене нека затрпају.

Кад муж види да ништа не помаже, он дигне заклопац и рече:

- Устај! Твој је предњак, нек те ђаво носи!

Онда жена ђипи онако с покровом, па стаде трчати за светом и викати:

- Станте, народе, мој је предњак! Мој је предњак!

А свет кад види, помисли да се повампирила, па бежи! А кад чу поп где она виче: „Мој је предњак!“, помисли да она мисли на њега, па бежи колико игда може, а жена све претрчала па жури за њим вичући:

- Стани, попо, мој је предњак!

А кад поп види да ће га стићи, падне од страха – а она прође вичући:

- Мој је предњак! – и тако отиде кући.

МАЊЕ ПОЗНАТЕ РЕЧИ

НАРИЦАТИ – јаукати над мрвим, жалити, тужити

АВЛИЈА – двориште

ЗАВЕРИТИ – обећати под заклетвом

Дуња Пејровић, V/1
ОШ „Мирко Јовановић”

Упресеку науке и уметности

Центар за образовање Крајевца расписао је у сарадњи са Центром за промоцију науке у Београду, у оквиру манифестације „Недеља истраживача“ литерарни конкурс на тему „Раскриће пушева науке и уметности“. Конкурс је био националног карактера, а жири који су чинили др Владимир Б. Перић, наставник српског језика и књижевности у Музичкој школи „Др Милоје Милојевић“, Зорица Михајловић, наставник српског језика у ОШ „Мирко Јовановић“ и Јелена Стефановић, наставник српског језика у ОШ „Драгиша Луковић Шћанац“ доделио је по три награде за ауторе у нижим и вишим разредима основних школа и једну специјалну у категорији ученика средњих школа.

Добитници награда у категорији млађих разреда основних школа су Мила Суботић из ОШ „Ђуро Стуруар“, Нови Београд (прва награда), Клара Андрић из исте школе (друга награда) и Лена Мајдић из ОШ „Црњански“, Јагодина (трећа награда). У категорији ученика старијих разреда основних школа награде су освојили Јована Глицић, ОШ „Стефан Немања“, Ниш (прва награда), Миа Вујошевић, ОШ „Мирко Јовановић“, Крајевца (друга награда) и Мајдалена Смиљковић, ОШ „Драгиша Луковић Шћанац“, Крајевца (трећа награда). Специјалну награду у категорији ученика средњих школа освојила је Анастасија Ристић из Друге крајевачке гимназије.

У овом и наредним бројевима објавићемо поједине од награђених радова.

Заједничко путовање

„Драги путници, воз креће за један минут. Молимо вас да се припремите за улазак.“

„Аха, овај пут касни само три минута! Да ли је могуће да никада не могу да крену на време? То је неподношљиво!“ Човек у сивом оделу је погледао на сат, закопчао је мантил, узео је штап, кофер и ужурбано кренуо ка возу. Знао је да је његов купе одмах ту код улаза. Ушао је, ставио је кофер код ногу и сео је код прозора. Из далека је чуо женски глас и погледао је кроз прозор.

„Станите, станите, молим вас сачекајте. Изгубила сам појам о времену и зато касним. То ми се сваки пут деси. Извињавам се“. Милан, човек у сивом оделу, је зачуђено гледао у ту девојку. Није волео људе који су неодговорни, неорганизовани и стално у хаосу.

„Извините, да ли је слободно? Не могу сада да пронађем своју карту. Као да је то битно! Важно је да сам стигла на време“, рекла је Емилија.

„Како то мислите, госпођице? Нисте ви стигли на време него смо вас ми сачекали.“

„Их, чекали сте ме две секунде и од тога правите фрку!“

„Заправо није две секунде већ читав минут. Вероватно вам и сат касни.“

„Сат? Па ја и немам сат. Које то уопште треба? Време и онако стално тече. Док погледаш на сат већ је то прошлост. Важније је да сам понела четкице за сликање и папире. Једва ми је све стало у кофер. Морала сам да нагурам. Надам се да се ништа није поломило.“

Милан није могао да верује какве глупости слуша. Не би могао ни један дан да проведе без сата а неко живи без њега. Воз је већ увелико кренуо и већ су пролазили поред бескрајних ливада и шума.

„Погледајте како је лепо оно дрво тамо. Чудно је колико је високо.”

„То је бреза а за брезе се зна да високо расту. Нема ту ништа чудно.”

„Мени је чудно како је тако лепо и како се лепо њише, као да плеше са оним дрветом поред њега, а изнад њих стоји црни облак који као да предвиђа да ће тај плес прекинути нека тужна вест.”

„Ја то видим скроз другачије. Видим два дрвета и ветар који дува. Облак јесте црн али само зато што ће ускоро да падне киша.”

„А погледајте оног голуба. Како је могуће да лети и лови у исто време. Да ли је то голуб?”

„Не, то није голуб него соко. Једна од најбољих грабљивица. Зна се да он има вид неколико пута бољи од човека.”

„Ви кажете да то свако зна али ја ето не знам. Знам како би га насликала али ништа више од тога.”

„Лепо је што умете да сликате, али чему то служи? То није довољно за живот.”

„За живот је врло мало потребно, ако мене питате. Љубав, здравље и мало среће.”

„Мислим да грешите. Заборавили сте да кажете да су потребни знање и новац.”

„А чиме се ви бавите, кад сте толико паметни, господине?”

„Ја сам научник. Паметан сам јер волим да читам. А како сте ви толико, извините на речима, глупи, госпођице?”

„Господине, нисам ја глупа, само свет гледам другачије него Ви.” – увређено је одговорила Емилија. „Мислим да нису битне мере и правила већ осећања и оно што човек носи у себи. Битније је оно што говори срце а не мозак. Кад год нисам слушала срце, погрешила сам и онда сам се кајала. Зато сам обећала себи да више нећу грешити. Идем па како ми буде.”

„Мој живот је потпуно другачији од вашег. Волим тачно да знам где идем, када идем, када се враћам. Волим да знам шта ме окружује. Вама желим пуно среће у животу.”

„Ја Вама желим да се мало више опустите. Животом се не може управљати па се цабе трудите. Мислим да...”

„Обавештење за све путнике: Приближавамо се станици па се моле сви путници да се припреме за излазак.”

„Шта су рекли, нисам добро чула?”

„Рекли су да се спреми онај ко излази.”

„Кад пре! То је, ваљда, моја станица. Драго ми је да смо се упознали и лепо проћаскали.”

„Такође. Довиђења.”

***

Емилија и Милан су седели у истом купеу, гледали су кроз исти прозор али су свет око себе видели сасвим другачије. Милан је био научник и свет је

посматрао из главе а Емилија је била сликарка и код ње је све било из срца. Били су потпуно различити али са друге стране и слични јер су обоје били радознали и знатижељни. Обоје су волели да посматрају и истражују.

*Клара Андрић, IV/2
ОШ „Буро Сјрутар“, Нови Београд
Учишљица: Снежана Радивојша*

Укрштени трагови

Сваки човек током свог живота оставља за собом неки траг, неки од тих трагова се дубоко урежу и тај човек постаје свима драг.

Неизбрисив траг оставља уметничко дело неког надареног појединца, и то дело је увек значајно за будућа покољења и лица.

Његов дух наставља да живи са тим делом кроз векове, том делу се народ диви било да су то слике или речи уметникове.

За уметничко дело потребна је воља која тежи ка савршенству, уметник своје савршено дело оставља осталим покољењима и човечанству.

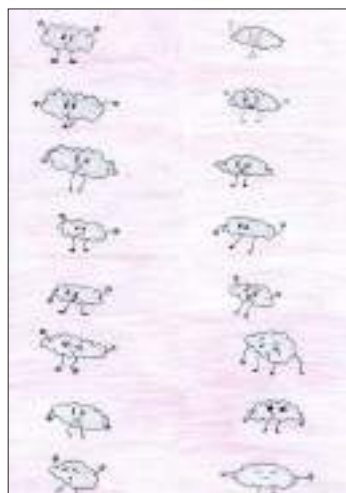
Технолошки напредак и развој науке помажу у очувању свих тих дела, они их штите и имају способност да за њих сазна нација цела.

И научници и уметници се баве сагледавањем стварности и тежњом за бољим, са другачијих полазишта и различитим алатима чине овај свет лепшим и бољим.

*Магдалена Смиљковић, VII/2
ОШ „Драгиша Луковић Шћанац“, Крагујевац
ментор: Јелена Стефановић*

Машеа Косић

Нина Ивошевић, V/1

Толеранција

У сарадњи са организацијом Црвеног крста у Крајевцу, објављујемо прилоге ученика основних школа на поједине теме којима се обележава мисија Црвеног крста. Овога пута је тема „Толеранција је...”. Захваљујемо се посвећеницима хуманости у крајевачкој организацији Црвеног крста на оданом партнерству.

Хармонија је у различитостима

Савремено доба... Доба у коме су нам на дохват руке паметни телефони, брзи аутомобили, удобни авиони, луксузни бродови и још много материјалног што је олакшало живот већини људи. Али као да све то што нам је лако доступно прети да убије оно што суштински карактерише човека: врлине, саосећајност, добре намере и разумевање.

Живимо у земљи која је много пута кроз историју била учесник у ратовима. Нападани смо са свих страна и храбро и достојанствено смо се бранили, али кроз сва та тешка времена успели смо да одржимо дух заједништва. Данас када живимо у миру, прилично напредније него пре коју деценију, све више ми се чини да се удаљавамо једни од других. Удаљавамо се као људи. Постајемо себични, саможиви. Бринемо своје бриге и не осврћемо се на људе око нас. Све мање разумемо туђу бол, патњу, проблеме. Постаје „скроз у реду“ када нам дугарица из клупе буде жртва исмејавања и вршњачког насиља, јер „Хвала Богу, само да нисам ја”. Губимо толеранцију за различитости.

Полако критеријуми за процену човека постају то да ли је неко низак, пунији, мање интелегентан или леп, да ли има најновије патике или носи стари ранац. Не мислећи о томе да ли је тај неко добар пријатељ, пажљив и пун разумевања за нас. Као да су нас друштвене мреже охрабриле у томе да је потпуно прихватљиво да вређамо једни друге, не мислећи притом о њиховим осећањима и унутрашњим борбама које у неким случајевима буду изгубљене, па млади људи због мржње дигну руку на себе, мислећи да на овом свету нема места за њих. Постаје потпуно прихватљиво да оне „црне пути”, називамо „припадницима другог реда”, да се делимо по вероисповести и етничкој припадности. Данас нас деле чак и фудбалски клубови, спортска удружења, и још много тога што би требало да нас спаја, разоноди и забави.

Надам се и верујем да ће се брзо вратити време када смо једни другима били потреби као пријатељи а не као средство којим ћемо доћи до неког циља, када ћемо се поштовати и волети због доброту коју поседујемо а не због позиције коју имамо. Када ће осмех бити прво што ћемо упутити једни другима, када ће лепа реч заменити увреде, када ћемо научити да волимо живот и све око нас, људе, животиње, природу. Неопходно је да у себи освестимо прихватање, поштовање и уважавање за „другачије”, било да се она огледа у култури, религији, обичајима, навикама или начину изражавања. Потребно је да у себи освестимо осећај за толеранцију коју заправо чини хармонија у различитостима, јер „различито” не значи лошије, значи само „другачије”.

Толерантан заправо значи бити слободан, значи бити свој, чврсто се држати својих уверења, али и прихватати да се што тако други држе својих. То значи прихватити чињеницу да људска бића, природно различита у својим наступима, говору, понашању и васпитању имају право да живе у миру, и буду прихваћена баш таква каква јесу.

*Нина Насић, VI/1
ОШ „Живагинка Дивац“*

Будимо подршка једни другима

Толеранција, реч коју у овом времену ретко ко жели да разуме и поштује. Поштовање и резмевање других људи, то је толеранција.

Можемо да се разликујемо по много чему, али разумевање треба да буде присутно. Треба да волимо једни друге, да будемо срећни и безбрижни. Не морамо сви да верујемо у исто, али један је Бог који нам је дао живот. Некоме је то Исус, некоме Алах, некоме Буда, али то не треба да изазива нетрпељивост већ међусобно поштовање. Потребно је свачије мишљење да саслушамо са подједнаким уважавањем. Сви смо посебни по нечему, неко је талентован за спорт, неко за музику, неко за сликање или другу врсту уметности... Не треба се смејати ако некоме не иде од руке то што можда жели. Треба поштовати њихову жељу и помоћи им у томе, требало би да будемо подршка једни за друге. Или их утешити ако им не иде у једној области и подстицати их да пробају нешто у чему су добри. Различитост је врлина и чини овај свет лепшим.

Хајде да се дружимо, да се смејемо, поштујемо једни друге. Треба да се потрудимо да нашим старијима одмах изађемо у сусрет и увек будемо спремни да им помогнемо у свему. Свако има право на своје мишљење. А кроз разговор се долази до тога шта је добро а шта лоше. Рука пријатељства треба увек бити испружена.

Толеранција не треба да буде изговорена или написана реч, већ дело са којим треба сви да се поносимо. Хајде да се потрудимо да будемо толерантни према свима и да овај свет учинимо бољим и лепшим за наша покољења.

*Јован Рашковић, VI/1
ОШ „Живагинка Дивац“*

Волите и поштујте људе око себе

Сваки човек има право да буде другачији од других. И то управо значи толеранцију: бити стрпљив и поштовати туђу различитост.

Од малих ногу, родитељи, васпитачи, учитељи и наставници нас уче да буде-

мо толерантни. Понекад нам неке ствари нису најјасније и у глави нам се врти хиљаду питања. Зашто би требало да будемо стрпљиви? Шта значи бити толерантан? Одговоре на та питања не може да схватимо док смо мали. Одговоре на њих најчешће добијамо када порастемо и када схватимо да треба да будемо пажљивији према другима.

У овом нашем малом свету не ретко свако гледа туђе грешке, док своје не види или мисли да су небитне, да су занемарљиве. Да бисмо научили да будемо стрпљиви треба да се ставимо у кожу друге особе, јер без тога нећемо знати како је некеме око нас за кога нам се учини да не поступа добро. Можда је томе управо потребан неко ко ће га саслушати и разумети. Уколико покажете ту врсту стрпљења и разумевања већина ће вас гледати као бољу особу. Особу која има времена да саслуша сваки проблем, да саветује и утешу људи из окружења доживеће као највећег пријатеља.

Волите и поштујте људе око себе! Ако они вама верују и помажу вам, будите добри и узвратите двоструко.

*Софија Мијаиловић, VI/1
ОШ „Живагинка Дивац”*

Поштовати себе и уважавати друге

У друштву не можемо избећи да будемо окружени људима који се разликују по националности, вери, култури, васпитању, физичком изгледу, степену образовања. А око нас су и особе са различитим нивоима инвалидитета и другим разликама. Неки људи воле да буду у разноврсним окружењима, док се други у таквом окружењу не осећају баш пријатно.

То углавном зависи од учесталости боравка међу различитим људима, као и од наших ставова према разликама. Веома је важно знати да ће ставови родитеља утицати на ставове који се током одрастања формирају код деце. Толеранција је поштовање, прихватање и уважавање богатства различитости у нашим културама, обичајима, навикама, васпитању, начину изражавања. Толеранција је хармонија различитости. Бити толерантан не значи толерисање социјалних неправди или одбацивање или слабљење туђих уверења. Насупрот томе, бити толерантан значи бити слободан, чврсто се држати својих уверења и прихватати да се и други држе својих. Сви смо различити и то нас чини јединственима. Свачије мишљење је подједнако важно и битно, не морамо сви да будемо исти.

Сви ми морамо бити толерантни, иако имамо неког пријатеља који је друге вере, друге боје коже, ми њега/њу треба да сматрамо као нашег најбољег пријатеља.

*Василије Чамџар, VI/1
ОШ „Живагинка Дивац”*

Драмске скице

Учитељица Ивана Милошевић из основне школе „Милутићин и Драгиња Тодоровић”, једна од најактивнијих сарадница „Децјих искри” са својим вредним ђацима, уз сеш грућих прилога, посала је и две драмске скице својих четвртака. Објављујемо их као занимљиве додацијај ученицима и ученицама да се ојробају у различитим литерарним жанровима.

Другарство

Лица:

ЛЕНА
СОФИЈА
АНДРЕЈ
МИЊА
ВИКТОР
УЧИТЕЉИЦА

(Лена, Софија и Андреј разговарају за време великог одмора.)

ЛЕНА: Како се сналазите са вишецифреним бројевима?

СОФИЈА: Мени су бројеви преко милијарду баш тешки.

АНДРЕЈ: Ја се мало збуним кад радим класе милијарди и класе милиона.

ЛЕНА: Ма, вежбаћемо и то ће нам ускоро бити лако.

СОФИЈА и АНДРЕЈ: (углас) Тако је Лена!

(У том тренутку се чује плач њихове другарице Миње, која трчи према њима.)

ЛЕНА: Миња,шта се догодило, зашто плачеш?

МИЊА: (плачући говори) Виктор ме је гурнуо, пала сам и испала ми је ужина.

ЛЕНА: (трчи ка Виктору) Зашто си гурнуо Мињу? То заиста није лепо, могла је озбиљно да се повреди. Сад ћеш лепо да одеш и да јој се извиниш.

(Софија и Андреј теше Мињу.)

СОФИЈА: Престани да плачеш, није он то намерно урадио, сигурна сам.

АНДРЕЈ: И ја тако мислим. Ипак је другарство драгоцен ствар.

(Лена се враћа са Виктором)

ВИКТОР: Извини, Миња....Заиста нисам желео да те повредим. Обећавам да се ово више неће поновити.

(Грли Мињу и она престаје да плаче.)

ЛЕНА: Браво, Викторе! Тако се понаша прави друг.

(Долази учитељица и они јој причају шта се догодило.)

УЧИТЕЉИЦА: Децо моја драга, другарство краси живот и даје му посебну лепоту. Без другарства би овај свет био потпуно другачији. И запамтите, другови су важни људи са великим срцем и широким загрљајем.

Хелена Марковић, IV/4

ОШ „Милушин и Драгиња Тодоровић”

Зашто сте толико лењи

Лица:

ТАТА

МАМА

МИКИ

МИРА

МАМА: (Љутито виче на своју децу) Мики! Миро! Оставите се више тих игрица, доста сте играли! Доста више двојки и тројки, учите мало!

ТАТА: (Уплашено улеће у собу) Шта ти је? Цело насеље те чује.

МИКИ: А само још пет минута. (Молио је Мики маму и тату)

МИРА: Никад нас не пуштате! Тек је 22.30 часова!

(Тата и мама су изненађено почели да причају)

МАМА и ТАТА: (Углас) Шта?! Нормална деца већ увелико спавају! Зато се ви једва у десет пробудите!

МИКИ и МИРА: (Плачући, али и даље гледају у рачунар) Само вичете!

ТАТА: Па шта мислите, зашто вичемо?

МИРА: (Ђути и гледа у маму)

МИКИ: (Руга се Мири) Хе, хе, хеее изгубићеш!

(Мама и тата одлазе у спаваћу собу)

МИРА: Мики, у праву су. Одох ја у кревет.

МИКИ: И ја ћу.

МАМА и ТАТА: (Улазе у собу) Коначно!

ТАТА: Видиш, није било узалуд буђење целог насеља.

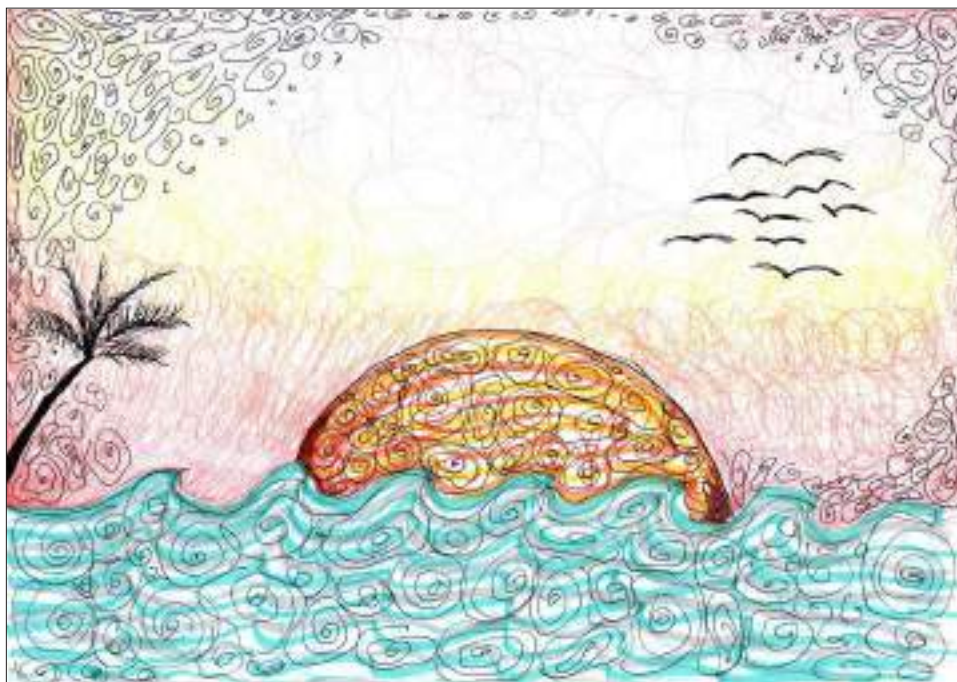
МАМА: Па, у праву си.

Анђелија Мирковић, IV/4

ОШ „Милушин и Драгиња Тодоровић”

Маша Згравић, V/1

Хелена Маринковић, VII/1, ОШ „Мирко Јовановић”

Оџен Сшевановић, IV/2, ОШ „Милушин и Драџиња Тодоровић”

Нина Нешић, V/1, ОШ „Мирко Јовановић”

Велики одмор

Народне пословице и изреке

То су сажете живојине мудросћи из искуства народа. У пословицама се често јасно граниче добри и лоши постојци, као и награда или казна за одговарајуће деловање.

Боље је вјеровати својим очима
него туђим ријечима.

***

У добру се не понеси, а у злу се не
поништи.

***

Бибер је зрно малено, али и пред
господу излази.

Најскупле је оно што није на продају.

***

Мала дјеца мала брига, велика дјеца
велика брига.

***

Правда страда, али не пропада.

***

Загонетке

Народне загонетке су традиционалне говорно-мисаоне поруке. Састоје се из метафоричној, или нејасној, двосмисленој, нејасној и често збуњујућеј питања, које има тошово ушврђени облик, на које постоји само један одговор.

Покушајте да дајте одговор на ове, које објављујемо, пре него та прочишате.

Ако сте чули или прочишали неку занимљиву загонетку, поделите је са нама и вашим другарима.

Ти га ја, ти га ти, ти га нећеш
погодити.

(челиТ)

***

Беле коке испод стрехе вире.

(зуб и ноз)

***

Зими путује, лети хладује.

(Сакне)

***

Коса зелена, тело црвено.

(Шаргарета)

***

Дрвено тело, гвоздени зуби, камен
прегризе.

(Тестера)

***

Питалице

Питалица је сажета форма, део народне књижевности, а чине је питање и одговор који је мудар, али и често духовит.

Оне су поучног карактера, па их најљубиво прочитајте и обратиће вам пажњу на поруку.

Ко има шест ногу, а иде само на
четири?
(линечно)

Ко увек иде, а с места се не помиче?
(лат)
***

Ко казује много прича, а нема ни
грла ни језика?
(елично)
***

Шта је на свету и најбоље и најгоре?
(класично)
***

Која кућа нема ни комшија,
ни улице, а пуна је људи?
(латинско)
***

Што с кућом путује, а ни с ким не
другује?
(жлц)
***

Брзалице

Народне брзалице се заснивају на звуковној или појмовној итри гласова и слојева, чији је распоред тежак за изговор. Карактеришу их речи које су сличне и у којима се најчешће налази многе суласника, што отежава њихов брз и шачан изговор. Оне су шест за свакој ко жели у љумце.

Организујте такмичење са другарима у коме ко може неку од ових брзалица шри пушта да изговори без грешке.

Прокисоше ли ти опанци, сине?
***

Клупченцетом ћу те,
клупченцетом ћеш ме.
***

Цврчи, цврчи цврчак, трчи, трчи трчак: трчи, трч трк!
Трчак трком трчи, црни цврчак цврчи.
***

Страница за пољетарце

Током Дејче недеље деца предшколској узрасној вршића „Бубамара“, Предшколске установе „Бурђевдан“ Крагујевац, су нам доставили своје ликовне радове на тему „Другарство“ . Са задовољством их објављујемо и захваљујемо деци и васпитачицама из овој вршића. Истовремено позивамо другу децу и њихове васпитаче да се придруже грађарима на страницама „Дејжих искри“.

Хана Милетић, 6 година
Вршић „Бубамара“

Ленка Јанковић, 6 година
Вршић „Бубамара“

Милица Васић, 6 година
Вршић „Бубамара“

Нина Ришћојечки, 6 година
Вршић „Бубамара“

Сергеј Арсенијевић, 6 година
Вршић „Бубамара“

Укршћеница

	ПЛАНИНА У СРБИЈИ	ПЛАНИНА У РУСИЈИ ↓ ДРАГИ КАМЕН		ГРАД У БОСНИ ↓ КОНЦИ	ИМЕ ГЛУМИЦЕ КАРИЋ								
РЕКА У ХРВАТСКОЈ													
ЧУБЕНИ РУСКИ НАУЧНИК													
РАСКОШНА ЗГРАДА													
			ЈАКОВ ИЃЪАТОВИЋ ↓ МУШКО ИМЕ		РАДИО-АКТИВНИ ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ								
СВЕЧАНА ИГРАНКА		ХЕЛИЈУМ		ФОСФОР									
КИСЕОНИК		АМПЕР		ОЗНАКА ЗА АЛУМИНИЈУМ									
ВРСТА РИБЕ САБЉАРКЕ										ПЛАНИНА У СРБИЈИ		ЕГИПАТСКО БОЖАНСТВО	ПЛАНИНА У СРБИЈИ
РИЈЕКА													
		САВИЈЕН ПУЖ ↓ АЗОТ										ФИЛМ КОСТЕ ГАВРАСА ↓ БРАНИСЛАВ НУШИЋ	
				ПРВО СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ	ТАНТАЛ ↓ КАРТАГИНСКИ ВОЈСКОВОЂА		БАЊА ЛУКА ↓ НАША ГЛУМИЦА РИНА						
РУДАРСКА ЈАМА	ВЛАДАРСКИ ТРОН	ПЛАНИНА У БОСНИ											
УПИШИТЕ НП													
		ОЗНАКА ШПАНИЈЕ ↓ ДРАГАН ЛУЖИЋ (скр)		ПАПИН ГОДИШЊИ ПРИХОД ↓ СТР.ЖЕНСКО ИМЕ				ТОП У ШАХУ ↓ ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА					
РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ (иницијали)						КОЊИ ↓ ЛЕТОПИС							
ВРСТА ЛИРСКЕ ПЕСМЕ							ЗЛАТО (ФР) ↓ АУСТРИЈА						
ОСМИЈУМ													
		НАША ПЛАНИНА ↓ ИРИДИЈУМ						ОБИМ ↓ ВРСТА ПЕРШУНА					
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			ТМИНА ↓ ТОНА		МЕДИКАМЕНТ		100 м ² ↓ ПРВИ САМОГЛАСНИК						
ВРАТА, КАПИЈА													

Читајте и пишите

Драги другари, наши врли сарадници, ученици, учитељице и учитељи, наставнице и наставници, професорке и професори, следећи ваш повратак у школу, ону праву, уобичајену, а школским звоном и живим сусретом, и Дечје искре полако хватају уобичајени ритам.

Радујући се тој околности, пуни наде да ћемо се сретати сваког месеца у вашим школама, ми смо већ у првом броју објавили СТАЛНИ НАГРАДНИ КОНКУРС за литерарне радове на тему РАДОСТ ЧИТАЊА.

У очекивању ваших прилога о прочитаним књигама ми не занемарујемо ни бројне друге теме које вам се врзмају по глави или вам их задају ваши васпитачи кроз школски програм. Зато читајте и пишите, цртајте и сликајте. И све то шаљите нашој редакцији, а нешто од тога наћи ће се и на нашим и вашим страницама. А онда ћете то чувати као велику драгоценост у знак сећања на школске дане.

Тема има неизмерно. Пишите о другарству, о људима које волите, о необичним догађајима које сте доживели, о природи и њеној заштити и очувању, или како се то стручно каже – екологији. Маштајте, сањајте и сневајте и то слободно забележите. Пишите о местима и пределима које сте посетили и који вам се допадају, о завичају – свом или својих родитеља. И о историјским датумима и јунацима са којима се срећете кроз школско градиво и прочитане књиге.

Прилоге написане ћирилицом и, пожељно је, откуцане на машини, у компјутеру или лап-топу, шаљите на адресе обајвљене на крају ове странице. Ликовне прилоге можете доставити поштом или лично, или скениране на електронску адресу.

Видимо се на страницама *Дечјих искри*.

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ISSN 0352-6879

Издавач Установа културе „Кораци“

За издавача Кристина Јоргић Степановић

Уреднички колеџијум

Миодраг Стојиловић, главни и одговорни уредник,
Сања Живковић, заменица главног и одговорног уредника,
Никола Говедарица, ликовни уредник,
Ана Антонијевић Николић, лектор-коректор,
Слободан Пилиповић, координатор сарадње са школама, пласман и маркетинг,
Марија Поповић, графички уредник

Редакција

Сања Живковић, Ана Антонијевић Николић,
Слађана Толић, Никола Ненковић, Тања Панић,
Сања Палибрк, Даница Станковић

Савети

Миљан Бјелетић, председник, Горан Јоксимовић,
Снежана Рајевац, Љиљана Ђуковић, Анђелка
Армуш, Биљана Милосављевић, Невена
Степановић, Миодраг Стојиловић

Часопис је месечник и излази девет пута годишње.

У време школског распуста не излази. Радове слати поштом или достављати лично на адресу:

Дечје искре, Установа културе „Кораци“, Саве Ковачевића 5, 34000 Крагујевац, а литерарни прилози се могу слати и електронски на адресу decjeiskre@gmail.com. Рукописи се не враћају.

Цена по примерку 100 динара.

Припрема за штампу УК „Кораци“

Текући рачун

840-0000001228664-39

Штампа Донат Граф, Београд

Мина Пејровић, VII/2
ОШ „Мирко Јовановић“

Миџра Илишковић, III/4
ОШ „Светозар Марковић“

Миа Вујошевић, VII/1

Установа културе
КОРАЦИ
decjeiskre@gmail.com

Град
Крагујевац

